ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก

ทิศทางการพัฒนาเกษตรไทย ภายใต้โมเดล“ไทยแลนด์ 4.0

โดย - ดลมนัส กาเจ

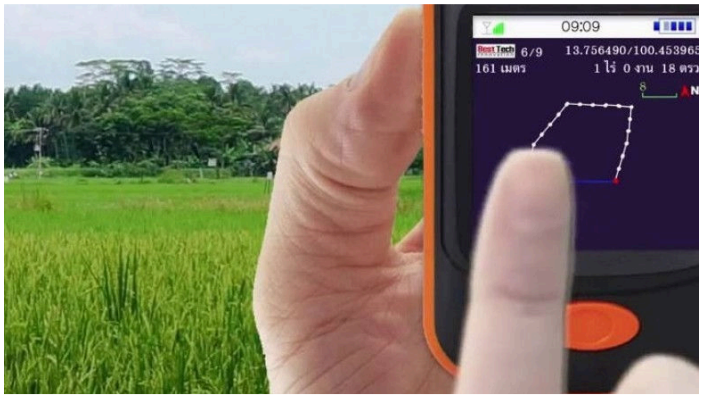

ท่ามกลางที่รัฐบาลกำลังพลักดันนโยบายเกษตร-อุตสาหกรรม ภายใต้โมเดล “ไทยแลนด์ 4.0 ” หรือ ประเทศไทย 4.0 น. หลายคนกำลังจับตามองว่า รูปแบบจะเป็นอย่างไร ล่าสุดบนเวทีสัมมนาหัวข้อทิศทางการพัฒนาเกษตรไทย ภายใต้โมเดล “ไทยแลนด์ 4.0 ” จัดโดยสมาคมสื่อมวลชนเกษตรแห่งประเทศไทย ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อิมแพ็คเมืองทองธานี และสภาเกษตรกร ในงาน“ซีมา อาเซียน ไทยแลนด์ 2016 ” ที่ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค อารีน่า เมืองทองธานี จ.นนทบุรี เมื่อปลายสัปดาห์ที่ผ่านมาทั้งในส่วนของภาครัฐ เอกชน และตัวแทนภาคเกษตรกร ได้สะท้อนแนวทางในหลายมิติล้วนแต่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

นายโอพาร พิทักษ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวบรรยายพิเศษเรื่อง “จากเกษตรแปลงใหญ่ "ประชารัฐ" สู่ ไทยแลนด์ 4.0 " บนเวทีสัมมนาว่า ในยุคนี้รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาภาคการเกษตรที่ถูกทาง เริ่มมีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมแล้ว นับตั้งแต่เกษตรแปลงใหญ่ประชารัฐ เพื่อนำไปสู่ประเทศไทยภายใต้โมเดล"ไทยแลนด์ 4.0 " ตามเป้าหมายที่วาง ตามแผนพัฒนาภาคการเกษตรภายใน 20 ปีข้างหน้านี้ เพราะทั่วโลกมองว่าอีก 20 ปีข้างหน้า ประชากรเพิ่มขึ้น ภาคการเกษตรซึ่งมีส่วนสำคัญในการผลิตอาหารจะไปทางไหน

แต่กระนั้นในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม การทำเกษตรที่จะให้อยู่รอดได้ ต้องอยู่บน 3 ฐานรากที่สำคัญจึงตอบโจทย์ใหญ่ของการเกษตรได้ คือ

1. ฐานองค์ความรู้กับเทคโนโลยี ที่รัฐบาลพยายามนำวิธีการเหล่านี้ ลงไปสู่ชาวบ้านมาโดยตลอด เพราะปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้านขาดแคลนแรงงาน จึงจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดต้นการผลิต และเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพด้วย

ฐานรากที่ 2. การตลาด ซึ่งตรงนี้ประเทศไทยน่าเป็นห่วง เพราะวิถีการตลาดการเกษตรของไทย ยังเป็นรูปแบบเดิมๆ เน้นการผลิตเพื่อยังชีพ ต้องเปลี่ยนใหม่ให้เกษตรกรอุตสาหกรรม ต้องทำการตลาดนำการผลิต เกษตรกรจึงจะอยู่ได้ ต้องผลิตสิ่งที่ตลาดต้องการ แต่ปัญหาเดิมๆ คือเราไม่มีตลาด ทั้งตลาดกลางด้านการเกษตร ตลาดล่วงหน้า รวมถึงตลาดเสรี ต่อไปต้องทำการตลาดให้คอนโทรลการผลิตให้ได้ และฐานรากสุดท้ายคือการบริหาร จัดการ เพราะโจทย์วันนี้ คือเราทำนาแปลงใหญ่เพื่อจะแก้ปัญหาตลาดและการจัดการและเทคโนโลยีให้เข้าถึงเกษตรกรอย่างแท้จริง

“ภาคการเกษตรบ้านเรา เป็นรายย่อย การนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่คุ้มกับการลงทุน ฉะนั้นต้องรวมตัวเป็นเกษตรแปลงใหญ่ รัฐบาลจะช่วยเหลือในด้านเทคโนโลยีในนามกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร โดยให้เกษตรกรช่วยกันดูแลและเป็นเจ้าของ เพราะเกษตรแปลงใหญ่เป็นจักรกลสำคัญในการที่จะให้การเกษตรภายใต้โมเดลไทยแลนด์ 4.0 ได้ ตอนนี้เราทำมาแล้วกว่า 5-600 แปลง เป็นการนำร่องไปก่อน” นายโอพารกล่าว

ขณะเดียวกัน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ระบุอีกว่า ขณะที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรกรรม (Young Smart Farmer) และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อต่อยอดในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรต่อไป สอดคล้องแนวคิดของนายเสน่ห์ วิชัยวงษ์ รองเลขาธิการสภาเกษตรแห่งชาติ ที่ระบุ การพัฒนาเกษตรกรที่บ้านเรา เป็นแปลงเล็กๆ และรายย่อย จะให้พัฒนาก้าวข้ามไป เป็นเกษตร 4.0 ต้องพัฒนาที่คนและนโยบายสนับสนุนของภาครัฐต้องออกมาให้ชัดเจน คือถ้าก้าวข้ามกับดัก 2.0 และ 3.0 ที่ผลิตและขายวัตถุดิบอย่างเดียวออกไปให้ได้ ซึ่งภาคเอกชน มีส่วนสำคัญที่จะนำทางด้านทุนและเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุน เป้าหมาย คือการบริหารจัดการ เกษตรกรจะต้องก้าวไปเป็นผู้ประกอบการสร้างแบรนด์ของตัวเองสร้าง story ของตัวเองขึ้นมาให้ได้

ด้านนายอำนาจ บุตรทองคำวงษ์ ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนส่งเสริมนวัตกรรมการเกษตร บริษัท สยามคูโบต้า คอปอเรชั่น จำกัด ได้ยกตัวอย่างการพัฒนาของบริษัทที่ภาคเอกชนพยายามผลักดันจากเกษตรดั้งเดิม ไปเป็นเกษตรสมัยใหม่และจะต่อไปยังเกษตรล้ำยุค ที่ต้องนำองค์ความรู้มาผสมผสานให้เหมาะกับเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เราส่งเสริมด้านเทคโนโลยีให้แต่ละกลุ่มเพื่อให้มีการลดต้นทุนให้เกษตรกรโดยการรวมกลุ่ม นอกจากนี้ยังได้ยกตัวอย่าง 10 เทคโนโลยีที่เข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรมานำเสนออีกด้วย โดยสิ่งที่สยามคูโบต้าได้ดำเนินการในรูปแบบเกษตรกรแปลงใหญ่ พบว่าสามารถลดต้นทุนและบริหารจัดการได้ดีขึ้น

ส่วนนายธนัช ทรงเมธากฤษ ผู้จัดการพัฒนาธุรกิจ บริษัท ธาอัส จำกัด บอกว่า เกษตรแปลงใหญ่ต้องมีความแม่นยำ ทางบริษัทจึงมอบอุปกรณ์เครื่องบอกตำแหน่งและพิกัดของพื้นเป้าหมายทางการเกษตร หรือจีพีเอส(GPS) เครื่องวัดระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์เพื่อเก็บข้อมูล และบอกตำแหน่งในพื้นที่กว้าง สำหรับแปลงเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ หรือจีไอเอส(GIS) ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ผ่านสัญญาณดาวเทียม สำหรับติดตั้งบนเครื่องจักรกลการเกษตร โดยเฉพาะรถแทรกเตอร์ และล่าสุดได้นำเครื่องเลเซอร์สำหรับปรับพื้นที่การเกษตรให้เสมออยู่ในระดับเดียวกันทั้งแปลง มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา พร้อมได้ออกแบบและผลิตอุปกรณ์การเกษตรที่เหมาะกับสภาพของประเทศไทย อาทิ อุปกรณ์ปรับหน้าดินจำพวกใบมีดลากหลังของรถแทรกเตอร์ก่อนทำการเพาะปลูก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุดในการผลิต

นอกจากนี้ เทคโนโลยีต่างๆ สามารถเลือกได้ให้เหมาะสม ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นทางเลือกของผู้ประกอบการด้านการเกษตรในอนาคต ที่ใช้เทคโนโลยีความแม่นยำสูง ยกตัวอย่างเช่น การปรับพื้นที่ของเกษตรกรก่อนทำการเพาะปลูกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุดในการผลิต นอกจากนี้ เทคโนโลยีต่างๆ สามารถเลือกได้ให้เหมาะสมประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

ทั้งหมดเป็นทรรศนะและมุมของผู้ที่มีส่วนที่จะผลักดันภาคการเกษตรไทยให้ดีขึ้นทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชนและตัวแทนในส่วนของเกษตรกรด้วย